

LA GUERRA I LA REREGUARDA

El juliol de 1936 l'exèrcit espanyol liderat pel general Franco encapçala un cop d'estat feixista contra la República, esclatant la Guerra Civil. A Catalunya la rebel·lió fracasa perquè la Guàrdia d'Assalt de la Generalitat amb el suport d'obriers armats i de la Guàrdia Civil derrota els militars.

Milers de joves catalans prenen les armes en defensa de Catalunya, la República i la democràcia, incorporant-se primer a les milícies antifeixistes, que diverses forces polítiques i sindicals organitzen com fa Esquerra amb la Columna Macià-Companys, i més tard a l'Exèrcit Popular. Alhora les noies s'incorporen al treball a les fàbriques tot contribuint a l'esforç de guerra contra el feixisme.

Durant els difícils anys del conflicte, Esquerra, des del Govern de la Generalitat, treballa sempre per salvaguardar la legalitat republicana fent front als abusos comesos en la rereguarda pels sectors extremistes i elements incontrolats, salvant vides de persones i el patrimoni cultural.

Mentre que la República es abandonada a la seva sort per les democràcies occidentals i només rep un suport limitat de la Unió Soviètica, els franquistes reben l'ajut dels feixistes italians i dels nazis alemanys, fet que acaba portant a la victòria dels sublevats.

L'hivern del 1939, un cop derrotades les forces republicanes a la decisiva Batalla de l'Ebre, les tropes franquistes ocupen una Catalunya exhausta després d'haver patit dos anys de constants bombardejos sobre els principals nuclis urbans. El Govern de la Generalitat i mig milió de catalanes i catalans han d'exiliar-se.

Desfilada d'escamots
d'Estat Català i ERC
11 de setembre de 1936

Fotografia de Brangulí.
Col·lecció Pep Ferré

Camí de recollida de joguines
per als infants d'Aragó
1937

Arxiu Nacional de Catalunya.
Fons Generalitat de Catalunya (II República)

Camí d'Impremta i Cinema
i Radio Associació de Catalunya
al front d'Aragó
1936

Arxiu Nacional de Catalunya

Les JEREC
1936

Mari Bas
Biblioteca de la Universitat de Barcelona. Pavelló de la República

Aixafem el fetxisme
(fragment)
1938
Català Roca
Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona